

Oversigt over Plantesygdomme.

203. — Oktober 1934.

I Rugmarkerne er der bemærket en Del Angreb af Fritfluelarver. Bederust har ved Studsgaard angrebet Roetoppen stærkt og gjort den uanvendelig til Opfodring.

Gule Blade i Runkel- og Sukkerroemarkerne findes gennemgaaende ikke i Nord- og Vestjylland, men paa de gode Jorder i Øst- og Sydjylland og paa Øerne. De fleste Steder har Roerne skudt nye Blade, som holder sig grønne, hvorfor Sygdommen ikke mere synes saa meget som for to Maaneder siden.

Mosaiksyge i Runkel- og Sukkerroer er ikke set i Nord- og Vestjylland, i Østjylland og paa Øerne har den derimod været værre end sædvanlig paa Grund af de stærke Luseangreb. I visse Egne af Sydjylland, Sydsjælland og paa Møen er Stiklingeroerne angrebet, saa der kan ventes megen Mosaiksyge i Frømarkerne næste Sommer.

Bakterioser af forskellig Art gør i Aar Kaalroer og Turnips lidet holdbare.

Som fremhævet i tidligere Oversigter har det vist sig, at Wilhelmsburger har klaret sig langt bedre mod Angrebene af Bladlus og Kruse-syge end Bangholm. I Marker, hvor de to Stammer findes Side om Side er Forskellen meget tydelig, idet Bangholm næsten ingen Top har tilbage. Hjerteforraadnelsen er slem i begge Stammer.

Kartoffelskimmel paa Knoldene er i Aar ikke videre udbredt, kun paa Samsø og Midtsjælland er den ondartet. Ikke desto mindre er Kartofflernes Holdbarhed mange Steder elendig, saa en Omsortering og Omkuling bliver nødvendig.

Indvendige Rustpletter i Kartoffler findes ved Holstebro og Tylstrup, dog ikke i saa høj Grad som i Fjor.

Æbleskurvens Udbredelse i ikke velsprøjtede Haver er i det fugt-tige Efteraar blevet mere og mere udbredt især paa Frugterne af de

Sorter, som er modtagelig for Skurv, og som plukkes sent, f. Eks. Bismarck.

Kærnefrugtskimmelen gør en Del Skade paa Æblelagrene.

Priksygen breder sig ogsaa betydeligt under Opbevaringen.

Paa Spiseløg er de yderste Løgskæl flere Steder blevet »glassede«. Der er fundet Drueskimmel og Bakterier paa de glassede Løg. Det er muligt, at Løgene har lidt under uheldige Voksevilkaar, og at disse Organismers Indtrængen derved er blevet lettet.

Lyngby, 10. November 1934.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Oktober modtaget 32 Indberetninger; endvidere er der besvaret 233 Forespørgsler.

RODFRUGT.

Bederust (*Uromyces betae*) bredte sig fra Midten af September stærkt ved Studsgaard, den synes ikke at have skadet Roerne, som giver et godt Udbytte, men Toppen er blevet saa medtaget, at den ikke egner sig til Opfodring.

Tørforraadnelse, som angriber Sukkerroerne og særlig Runkelroerne, fra Siden, er set i mange Marker paa Tørringegnen (S. K. Larsen).

Gule Blade i Runkel- og Sukkerroemarkerne er gennemgaaende blevet sjældnere i den forløbne Maaned, næsten alle Indberetningerne lyder paa, at Roerne har skudt nye Blade, som holder sig grønne. De gule Blade findes ikke i Nord- og Vestjylland, men paa de gode Jorder i Øst- og Sydjylland og paa Øerne. Af de 24 Indberettere har kun 3 fundet mindst Angreb i Lavningerne med fugtig Humusjord i Modsætning til de højere liggende, tørre Partier af Markerne (S. K. Larsen, Tørring, N. C. Jensen, Studsgaard, og A. P. Aidt, Viborg). Konsulent Andersen-Lyngvad, Aalborg, mener, at de gule Blade kommer, hvor Lerunderlaget ligger nærmest Plovfuren, og hvor Vandtrykket i Jorden er højest. Ved Tys- tofte er Gulfarvningen taget til i Oktober og synes mere jævnt fordelt end i tidligere Aar. Der er nogen Forskel paa Stammerne. Sukkerroernes Blade er mere gule end de fleste Runkelroers. I Afstandsforsøg med Sukkerroer tiltager Gulfarvningen, som tidligere, ret stærkt med tiltagende Planteafstand. I svagt gødede Parceller er den stærkere end i stærkt gødede (H. Bagge). Ved Skelskør har Natriumsalte ikke modvirket Gulfarvningen af Bladene (Wraae-Jensen).

Runkelroerne med mørke Karstrengene paa Grenaa-Eggen har delvis sat nye Blade og ser nu meget bedre ud end ventet for en Maaned siden. De sent saaede og de med Runkelroegødning gødede Roer forekommer stadig at være mest medtagne (A. Larsen-Ledet). Ifølge de aller nyeste, hollandske Undersøgelser af Quanjer skal de mørke Karstrengene skyldes Angreb af en *Pythium*art.

Marmorering i Kaalroer er i Aar meget almindelig og meget ondartet i Sønderjylland Syd for Grænsen (E. Paulsen).

Bakterioser af forskellig Art, ikke mindst Hjerteforraadnelse efter Krusesyge, gør i Aar Kaalroer og Turnips lidet holdbare. Flere Steder har man erfaret, at Roerne raadner, saasnart de køres sammen i Roehus eller store Kuler. I det milde Vejr holder de sig bedst paa Marken.

Mosaiksyge i Runkel- og Sukkerroer har paa Grund af de stærke Luseangreb været meget udbredt og ondartet i denne Sommer. Det gælder Møen og Samsø, Skelskør-, Roskilde-, Haderslev- og Pjedstedegnen, hvor baade Frømarkerne og Foderroerne har været stærkt angrebet. Paa Samsø, ved Kerteminde, i Odsherred og ved Grenaa har Angrebene ikke

været stærkere end normalt i Stiklingeroerne. Ved Aalborg, Varde, Askov og i Sønderjyllands vestlige Del er Angreb af Mosaiksyge ikke iagttaget.

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel, Tørforraadnelse (*Phytophthora infestans*) paa Knoldene er i de fleste Egne sjælden. Ved Aalborg er Angrebet svagere end i Fjor, men ikke desto mindre er der meget Forraadnelse i Kulerne, saa Kartofflerne maa sorteres og kules om (Andersen-Lyngvad). Ved Svendborg er Angrebene gennemgaaende svage, men værst hvor der ikke har været sprøjtet (Werner Pedersen). I Sorø- og Holbæk Amter er Angrebene hyppige og ondartede (E. Christensen). Paa Brørup-Eggen er en Del af de sidst optagne Knolde smittede (Dons Christensen). Paa Samsø er Angrebene stærke og meget almindelige, mange Kartoffelavlere har der maattet frasortere 25 % syge Knolde (P. Riis Vestergaard). Ved Brande er navnlig Æggeblommer angrebet (P. Trosborg), medens Goldperle er mest medtaget ved Tylstrup, hvor Angrebene iøvrigt er svage. Desuden meldes om Angreb af Kartoffelskimmel og andre Svampe i Kulerne fra Grenaa (A. Larsen-Ledet), Kerteminde (F. K. Ladegaard) og Tørring (S. K. Larsen). Kartofflernes Holdbarhed er truet og en Omkuling bliver sikkert i mange Tilfælde nødvendig. I de ved Statens plantepatologiske Forsøg undersøgte Kartoffelprøver fra forskellige Steder i Landet er der truffet usædvanlig lidt Skimmel.

Skurv (*Actinomyces scabies*) har ved Varde foraarsaget stærke Angreb paa Majestic, Immune Ashleaf og Up to date, medens Svaløf Birgitta blev væsentlig svagere angrebet under samme Forhold (A. Pedersen).

Indvendige Rustpletter i Kartoffler er set ved Tylstrup (Erdgold) og Holstebro (Svaløf Birgitta). Det sidstnævnte Sted er Angrebet i Aar meget svagere end i Fjor. Svaløf Birgitta blev i Aar rustplettede paa samme Steder i en Mark, hvor Kartofflerne ogsaa i Fjor fik Rustsyge og blev i Aar sunde paa Steder i samme Mark, hvor de ogsaa i Fjor var sunde (P. O. Overgaard); det viser Jordbundens Betydning for Sygdommens Fremkomst. De rustplettede Kartoffler, afbildet i vor Maanedsoversigt for Oktober i Fjor, som ved Statens plantepatologiske Forsøg i Sommer gav sunde Knolde, gav ligeledes ved Holstebro sund Afgrøde (P. O. Overgaard).

BÆLGPLANTER.

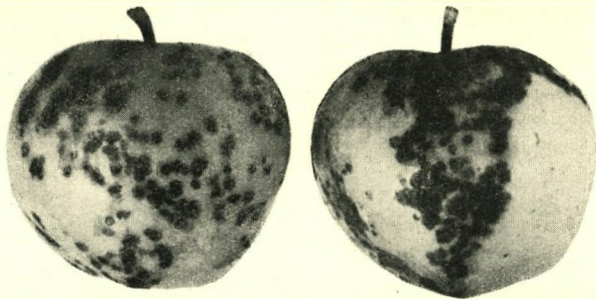
Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) er ikke iagttaget ved Studsgaard, paa Samsø, ved Tystofte, Grenaa, Mariager og i Sønderjylland Syd for Grænsen (E. Paulsen); derimod er der begyndende, svage Angreb i Odsherred (N. Aa. Christensen), ved Roskilde (K. M. Nielsen) og Tylstrup, hvor Udlægsmarkerne staar ganske fortrinligt (Sv. Svendsen). Om stærkere Angreb meldes fra Tørring, paa de gode Lerjorder Syd og Sydvest for Byen, derimod ikke paa Sandjorderne (S. K. Larsen). Ved Aalborg er Svampen værre ved Roskildestammen af Rundbælg end ved de udenlandske, den begynder der ogsaa at vise sig i Tidlig Rødkløver (Andersen-Lyngvad). Angrebene er stærkt udbredte i Kløver ved Askov (Agergaard). Ved Haderslev staar polsk Tidlig Rødkløver

stærkt ødelagt af Bægersvamp Side om Side med fuldstændig frisk og grøn Øtofte halvsildig Rødkløver (Fr. Nielsen).

OLAF NIELSEN.

FRUGTHAVEN.

Æbleskurven (*Venturia inaequalis*) har som nævnt i de sidste

Æbler med Skurv.

Oversigter bredt sig stærkt i Efteraaret. Ved Lyngby er det i flere Frugthaver paafaldende, at det er Frugtangrebet f. Eks. paa Bismarck, som har bredt sig, medens Bladangrebet er meget ringe. Det kan tænkes, at de fleste Blade har været for modne til at kunne angribes, da Svampen fik gode Betingelser i Eftersommerens Fugtighed.

Æbler med Tægesugning.

Paa det øverste Billede ses plukkemodne Bismarck med mange smaa Skurvpletter, forårsaget ved Infektion i det fugtige Efteraar. Paa Æblet til højre ses det, at Æblet paa den ene Side har været dækket af et Blad, som har beskyttet mod Angreb.

Kærnefrugtskimmelen (*Sclerotinia fructigena*) synes mange Steder at være temmelig ondartet paa Lagrene. Fra Esbjerg-Vardeegnen fremhæves Filippa som særlig slem til at raadne af Kærnefrugtskimmel i Aar (M. Sørensen).

Priksygen var i Aar tydelig mindre udbredt ved Nedplukningen end

i Fjor, men den synes at brede sig ret betydeligt flere Steder paa Lagrene.

Paa Forespørgsel om, hvilke Sorter der angribes, er Cox' Orange og Tyrrestrup særlig blevet fremhævet, endvidere er der nævnt mange andre Sorter, nemlig: Allington, Bellefleur de France, Blenheim, Bramley, Bøghs Citronæble, Charles Ross, Frogmore, Graastener, Herchendsgaveæble, Ild-rød Pigeon, Keswick Codlin, Lord Suffield, Manks Codlin, Nonnetit Bastard, Pederstrup, Purpurrød Cousinot, Ribston, Rødt Ananasæble, Springrove Codlin og Sønderskov.

Fra Svendborg Amt skrives om et Fænomen, der er uopklaret, men som det kunde være rart at erfare, om andre har iagttaget. »I Juli saas mange Steder det Fænomen, at flere Æblesorter, mest Pederstrup, pludseligt fik svedne Bladrande, Træet gik i Staa, Frugten sidder nu meget fast og er ubrugelig. Det ligner Kalimangel, men er det sikkert ikke, det er heller ikke Spøjteskade, da der kun er anvendt Hvid Bordeaux-vædske« (Werner Pedersen).

KØKKENHAVEN.

Fra flere Steder klages der over, at Spiseløgenes yderste, saftige Løgskæl bliver »glassede«, det har vist sig, at saadanne Løg er angrebet af Drueskimmel (*Botrytis sp.*), og at de under fugtige Forhold overvokses af Bakterier. Sygdomsbilledet saavel som den beskrevne Art Drueskimmel, kan ikke tydeligt ses at være identiske med de Drueskimmelangreb paa Spiseløg, der er beskrevne fra Europa og Amerika. Den Mulighed foreligger, at Løgene har været udsat for vanskelige Vækstforhold, og at Angrebet af Svamp og Bakterier kun er en Følge deraf.

Det er en kendt Sag, at Spiseløg under Opbevaringen beskyttes mod Drueskimmel ved at holdes tørt. Til Tider faar Løgene endog til at begynde med en Tørring i varme Rum.

PRYDHAVEN.

Chrysanthemumsrust (*Puccinia chysanthemi*) var i Aar ikke særlig slem, saa længe Planterne stod paa Friland, men nu har den flere Steder bredt sig stærkt i Hus.

ANNA WEBER.

KORN.

Fritfluelarver (*Oscinis frit*) har en Del Steder gjort Skade i Vintersæden. Fra Brande skrives om et stærkt Angreb i Rug efter Havre. I en Del af samme Mark, hvor Forfrugten var Boghvede, fandtes ingen Angreb (P. Trosborg). Lignende Angreb er bemærket ved Klipleve (P. Pedersen) og ved Grindsted i Rug efter Rug, hvor der fandtes mange selvgroede Planter (G. Pedersen).

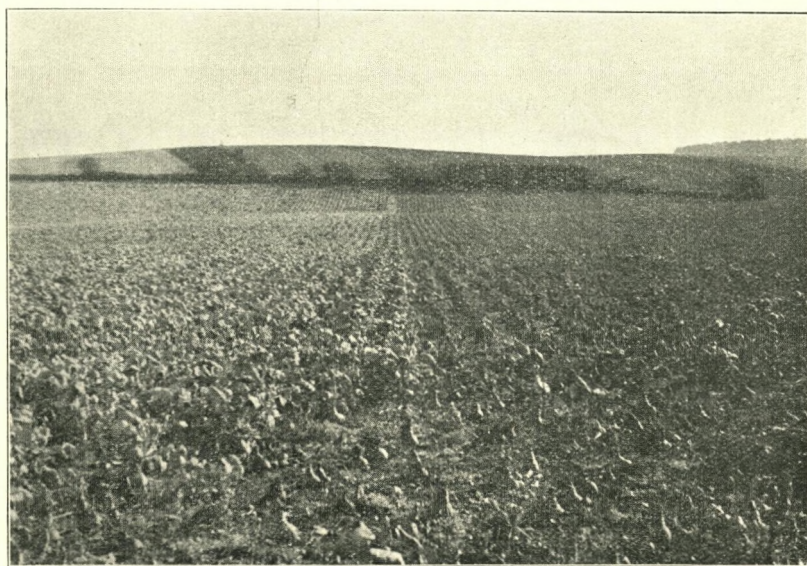
Haarmyglarver (*Bibio hortulanus*). Paa Slagelseegnen havde man i Foraaret Angreb i en Del Bygmarker. Paa en Ejendom, hvor der havde været Angreb af denne Art, fandtes Larverne i umaadelige Mængder under Roetop i en Runkelroemark, der stødte op til det Stykke, hvor Bygget havde været angrebet i Foraaret. Intet Under, at Ejeren frygter Angreb til Foraaret. Vi modtager gerne Meddelelse om lignende Iagttagelser.

KORSBLØMSTRÆDE.

Krusesygen (*Contarinia nasturtii*) har i Forbindelse med Bladlusene gjort uhyre megen Skade i Kaalroemarkerne. Haardest medtaget

Forrest Bangholm, bagest Wilhelmsburger. 12. Oktober.

Til venstre Wilhelmsburger, til højre Bangholm. 12. Oktober.

af begge Angreb er Bangholm. Sammenlignet med Bangholm har Wilhelmsburger i Almindelighed en god Top. Hjerteforraadnelse er almindelig i begge Stammer. Flerhovedhed synes at være særlig almindelig i Wilhelmsburger. Efter hvad vi selv har set og paa Grundlag af de mange Indberetninger, tør vi roligt sige, at Wilhelmsburger har klaret sig langt bedre end Bangholm, der ofte kan være saa godt som ødelagt af de to Angreb i Forening. Enkelte Indberetninger (særlig fra Jylland) giver Udtryk for en anden Opfattelse, men de vedføjede Fotografier viser den Forskel, der i Almindelighed bemærkes i Marker, hvor de to Stammer findes Side om Side!

Kaalfluellarver (*Chortophila spp.*). De fleste Beretninger lyder paa, at Angrebene har været ret svage i Aar. Fra Holsted-Brørup skrives dog, at der har været ondartede Angreb i mange Kaalroemarken (Dons Christensen). Ogsaa ved Tørring, særlig paa de lettere Jorder, har Larverne gjort megen Skade i alle Bangholmstammerne (værst i Herning), medens det er sjældent, man finder nævneværdige Angreb i Wilhelmsburger (S. K. Larsen).

PROSPER BOVIEN.